

ประกาศกรมวิชาการเกษตร
เรื่อง การกำหนดประเภทพันธุ์พืช พ.ศ.2548

เพื่อให้การกำหนดประเภทพันธุ์พืชเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน กรมวิชาการเกษตร จึงยกเลิกประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การกำหนดประเภทพันธุ์พืช ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2539 และจัดทำประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง การกำหนดประเภทพันธุ์พืช พ.ศ. 2548 ขึ้นใหม่ ซึ่งจำแนกประเภทพันธุ์พืชได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามระเบียบกรมวิชาการเกษตร กลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542 และกลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 รายละเอียดกลุ่มประเภทพันธุ์พืชทั้ง 3 กลุ่ม มีดังนี้

1. กลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามระเบียบกรมวิชาการเกษตร

จำแนกประเภทพันธุ์พืช ตามระดับของการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์พืช (ในที่นี้พันธุ์พืชให้รวมถึงพันธุ์พืชพันธุ์เห็ด พันธุ์โรโซเบียม และจุลินทรีย์ด้วย) ประเภทพันธุ์พืช มี 3 ประเภท ได้แก่

1.1 พันธุ์ทั่วไป หมายถึง พันธุ์พืชพื้นเมือง หรือพันธุ์ที่นำมาจากแหล่งอื่นมีการใช้กันทั่วไป ซึ่งไม่ได้ผ่านการพิจารณาให้เป็นพันธุ์แนะนำ หรือพันธุ์รับรองจากกรมวิชาการเกษตร

1.2 พันธุ์รับรอง หมายถึง พันธุ์พืชที่ผ่านการพัฒนาหรือปรับปรุงพันธุ์ตามขั้นตอนทางวิชาการ มีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนลักษณะเด่นชัดเจนทั้งด้านผลผลิตและคุณภาพ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์ และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากกรมวิชาการเกษตร ให้การรับรองเป็นพันธุ์รับรอง

1.3 พันธุ์แนะนำ หมายถึง พันธุ์พืชพื้นเมือง หรือพันธุ์ที่นำมาจากแหล่งอื่น มีการใช้กันทั่วไป รวมทั้งพันธุ์ที่มีการพัฒนาหรือปรับปรุงพันธุ์ตามขั้นตอนทางวิชาการ มีข้อมูลสนับสนุนพอสมควร มีลักษณะดีที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์ และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากกรมวิชาการเกษตร ให้การรับรองเป็นพันธุ์แนะนำ

2. กลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ.2542

จำแนกประเภทพันธุ์พืชตามลักษณะการคุ้มครองพันธุ์พืชตามกฎหมาย(ในที่นี้พืชหมายความถึงสิ่งมีชีวิตในอาณาจักรพืชและให้หมายความรวมถึงเห็ดและสาหร่าย แต่ไม่รวมถึงจุลินทรีย์อื่น) ประเภทพันธุ์พืช มี 4 ประเภท ได้แก่

2.1 พันธุ์พืชใหม่ หมายถึง พันธุ์พืชที่มีองค์ประกอบตามที่กำหนด คือ ไม่มีการนำส่วนขยายพันธุ์มาใช้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการขายหรือจำหน่ายด้วยประการใด ทั้งในและนอกราชอาณาจักร โดยนักปรับปรุงพันธุ์พืช หรือด้วยความยินยอมของนักปรับปรุงพันธุ์พืช เกินกว่าหนึ่งปี ก่อนวันขอยื่นจดทะเบียนพันธุ์พืชใหม่ และมีความแตกต่างจากพันธุ์อื่นที่ปรากฏอยู่ในวันที่ขอยื่นจดทะเบียน

โดยความแตกต่างนั้นเกี่ยวข้องกับลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูก การบริโภค เกษตรกรรม การผลิต หรือการแปรรูป และให้หมายความรวมถึงมีความแตกต่างจากพันธุ์พืชอื่นดังต่อไปนี้ด้วย

- พันธุ์พืชที่ได้รับการจดทะเบียนคุ้มครองไว้แล้ว ไม่ว่าจะในหรือนอกราชอาณาจักร ก่อนวันขึ้นของจดทะเบียน

- พันธุ์พืชที่มีการยื่นขอจดทะเบียนในราชอาณาจักรไว้แล้ว และจะได้รับการจดทะเบียนในเวลาต่อมา

ทั้งนี้พันธุ์พืชดังกล่าว ได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ตามพระราชบัญญัตินี้

2.2 พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หมายถึง พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายในราชอาณาจักร และไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่ ซึ่งได้จดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

2.3 พันธุ์พืชป่า หมายถึง พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศตามสภาพธรรมชาติและยังมีได้นำมาใช้เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

2.4 พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หมายถึง พันธุ์พืชที่กำเนิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศซึ่งได้มีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายความรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือพันธุ์พืชป่า

3. กลุ่มประเภทพันธุ์พืช ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

จำแนกประเภทพันธุ์พืชตามลักษณะการรับรองพันธุ์พืชตามกฎหมาย มี 2 ประเภท ได้แก่

3.1 พันธุ์พืชขึ้นทะเบียน หมายถึง พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป ได้แก่ พันธุ์พืชพื้นเมืองดั้งเดิม และพันธุ์พืชปลูก ที่แสดงลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์ ตามที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และอธิบดีออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนให้

3.2 พันธุ์พืชรับรอง หมายถึง พันธุ์พืชขึ้นทะเบียนที่มีลักษณะดีเด่นทางด้านการศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยกรมวิชาการเกษตร และอธิบดีออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชรับรองให้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 เดือน กันยายน พ.ศ. 2548

ลงนาม

(นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร